

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 121g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a art. 21/1
și art. 24 alin. (5) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010
privind executorii judecătorești
*(termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a
executorului judecătoresc)*

CHIȘINĂU

21 septembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 15 septembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 septembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate:

- a articolului 21/1 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești;

- a articolului 24 alineatul (5) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, abrogat prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016,

ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.3-741/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 15 septembrie 2017, de către judecătorul Ludmila Holevițaia din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin decizia Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești nr.14/323Dfa din 7 aprilie 2017 s-a constatat în privința lui Iacob Miron existența abaterii disciplinare prevăzute la articolul 21 alin. (2) lit. b/1) [*încălcare gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege*] din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, respectiv, acestuia i s-a aplicat sancțiunea sub formă de amendă în

mărime de 200 de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4000 lei.

4. La 17 mai 2017, Iacob Miron a contestat în instanța de judecată decizia menționată, solicitând anularea acesteia.

5. Ulterior, la 23 august 2017, avocatul Alexandru Savva a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor menționate la § 1 *supra*.

6. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 august 2017, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești (republicată în M.O., 2017, nr.2-8, art.1) sunt următoarele:

Articolul 21/1

Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc

„(1) Executorul judecătoresc poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de **un an** de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de **doi ani** de la săvârșirea acesteia.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul în care dintr-o hotărâre a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare de către executorul judecătoresc, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de **un an** de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

(3) Curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.”

Articolul 24 Sancțiunile disciplinare

„[...]”

(5) Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată cel târziu la **6 luni** de la data constatării abaterii disciplinare și cel târziu la **un an** de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale și nici perioada aflării în concediu de odihnă anual sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de **un an** de la data devenirii definitive a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

[...]”

[alin.(5) abrogat prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016, în vigoare 1 iulie 2016]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat, în esență, că prin stabilirea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc, care constituie un an de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de doi ani de la săvârșirea acesteia, s-a restrâns nejustificat dreptul la apărare, dreptul la muncă și dreptul la proprietate. De asemenea, termenul în discuție aduce atingere dreptului subiectiv de a nu fi supus sancțiunii disciplinare după o perioadă de timp semnificativă. Or, anterior, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc constituia 6 luni de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de un an de la săvârșirea acesteia.

10. Totodată, autorul excepției de neconstituționalitate a subliniat că este inechitabil și chiar contrar principiului securității juridice să se aplice sancțiunea disciplinară în termen de un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale, atunci când din aceasta rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare de către executorul

judecătorească. În același sens, și-a exprimat dezacordul și cu opțiunea legiuitorului de a suspenda curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară pentru perioada aflării executorului judecătorească în concediul de odihnă anual, concediul medical și concediul pentru îngrijirea copilului.

11. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 9, 26, 43, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului privind executorii judecătorești, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.3-741/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 21/1 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, conform căruia:

„(1) Executorul judecătorească poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de **un an** de la data când săvârșirea abaterii disciplinare a devenit sau trebuia să devină cunoscută, dar nu mai târziu de **doi ani** de la săvârșirea acesteia.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul în care dintr-o hotărâre a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare de către executorul judecătorească, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de **un an** de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

(3) Curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătorească în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.”

17. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate a solicitat controlul constituționalității articolului 24 alin. (5) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, abrogat prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016, în corespundere cu care:

„(5) Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată cel târziu la **6 luni** de la data constatării abaterii disciplinare și cel târziu la **un an** de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale și nici perioada aflării în concediu de odihnă anual sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de **un an** de la data devenirii definitive a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

[...]”

18. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate din Legea nr.113 din 17 iunie 2010, care stabilesc termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc, contravin articolelor 9, 26, 43, 46 și 54 din Constituție.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, deși alegațiile autorului excepției vizează extinderea prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016 a termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc (art.21/1 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010), în același timp, autorul invocă și neconstituționalitatea art.24 alin. (5) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010, abrogat prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016, care stabilea un termen de prescripție mai mic pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc.

20. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Constituție, a condițiilor de exercitare a unui drept – material sau procesual, inclusiv **prin instituirea unor termene**, nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, în egală măsură ocrotite (DCC nr.46 din 22 mai 2017, §21).

21. Curtea menționează că este relevantă în acest sens jurisprudența Curții Europene, care a subliniat importanța termenelor pentru certitudinea juridică și securitatea raporturilor juridice, în contextul dreptului la un proces echitabil.

22. Curtea Europeană a statuat că rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante (*Dacia SRL v. Republica Moldova*, hotărârea din 18 martie 2008, §75).

23. Termenele de prescripție sunt o caracteristică comună a sistemelor juridice interne ale Statelor contractante în materie de infracțiuni penale, **abateri disciplinare** sau de altă natură (*Oleksandr Volkov v. Ucraina*, hotărârea din 9 ianuarie 2013, §137).

24. În același timp, termenele de prescripție au mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea raporturilor juridice prin stabilirea unui termen pentru acțiuni, să protejeze potențialii făptuitori de plângerile tardive, care pot fi greu de contracarat, și să prevină orice în Justiție ce ar putea să apară dacă instanțele ar fi chemate să se pronunțe asupra unor evenimente care au avut loc în trecutul îndepărtat în baza unor probe care ar putea fi considerate ca fiind nesigure și incomplete din cauza trecerii timpului (*Stubbings și alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 22 octombrie 1996, §51).

25. De asemenea, Curtea Europeană a reținut că folosirea termenelor limitative (de prescripție sau de decădere dintr-un drept dacă nu este exercitat) urmărește un scop legitim în interesul general. **Durata termenului este o chestiune asupra căreia statul are o marjă de apreciere, cu condiția ca termenul să nu fie atât de scurt, încât să fie inacceptabil** [*J.A. Pye (Oxford) Ltd și JA. Pye (Oxford) Land Ltd v. Regatul Unit*, hotărârea din 30 august 2007].

26. Urmând aceste raționamente, Curtea subliniază că este opțiunea legiuitorului de a reglementa termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorilor judecătorești.

27. În același timp, Curtea menționează că termenele de prescripție trebuie să asigure un just echilibru, pe de o parte, dintre principiul securității raporturilor juridice, iar, pe de altă parte, principiul echității.

28. Pentru concilierea acestor deziderate, Curtea reține că legiuitorul poate să reglementeze cu suficientă precizie acele ipoteze în care termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă.

29. Potrivit articolului 21/1 alin.(3) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, curgerea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară se suspendă pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii penale. Termenul continuă să curgă după încetarea împrejurărilor care au determinat suspendarea termenului.

30. Curtea menționează că prevederile care stabilesc situațiile în care termenul de prescripție se suspendă urmează a fi analizate prin prisma prevederilor art. 23 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010, care statuează că în timpul examinării sesizării privind tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc **prezența la ședință a executorului judecătoresc vizat este obligatorie**. Dacă executorul judecătoresc lipsește în mod nejustificat, Colegiul disciplinar poate examina sesizarea în lipsa acestuia.

31. De asemenea, în cadrul ședințelor Colegiului disciplinar, executorul judecătoresc și autorul sesizării pot fi asistați de avocat sau un reprezentant. Executorul judecătoresc, avocatul acestuia sau reprezentantul au dreptul să dea explicații, să prezinte probe și să formuleze în orice moment demersuri.

32. Curtea observă că temeiurile în cauză nu țin de comportamentul autorității competente (în speță, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești) să investigheze și, după caz, să aplice o sancțiune disciplinară proporțională, efectivă și disuasivă.

33. Din analiza prevederilor citate mai sus, Curtea reține că raționamentul acestora rezidă în asigurarea dreptului la apărare al executorului judecătoresc în cadrul procedurii disciplinare.

34. Sintetizând cele reliefate *supra*, Curtea conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate:

- a articolului 21/1 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești;

- a articolului 24 alineatul (5) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, abrogat prin Legea nr.86 din 28 aprilie 2016,

ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.3-741/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 21 septembrie 2017

DCC nr. 92

Dosarul nr. 121g/2017